ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА — 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 161. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го ВЕРЕСНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 1, 1976 No. 161. VOL. LXXXIII

В Канаді помер д-р Михайло Гуцуляк, автор книжки „Перший Листопад"

Ванкувер, Канада. — В суботу, 28-го серпня ц.р., тут помер після довшої недуги доктор філософії св.п. М. Гуцуляк, колишній січовий стрілець, автор книжки „Перший Листопад", професор гімназії в Рівному на Волині, основник української гімназії у Відні, а також директор торговельної середньої школи в Берхтесґадені, Німеччина.

Після Парастасу у Ванкувері, тіло Покійного буде перевезене на Український православний цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку і там в середу 1-го вересня о год. 2-й по полудні відбудуться похорони.

В Україні помер письменник і журналіст Юрій К. Смолич

Москва. – Агентство ЮПІ інформує, на підставі вістки поміщеної у „Правді України", що ще 16-го серпня ц. р. помер на 76-му році життя український письменник і журналіст Юрій К. Смолич, народжений в Умані (тепер Черкаська область). Місця смерти не подано. Як відомо в останньому часі Юрій Смолич був президентом Товариства для культурних зв'язків з українцями за кордоном, співредактором каґебівської газети „Вісті з України", викладачем на курсах української мови і літератури в Київському університеті ім. Т. Шевченка, для студентів, які приїжджали з закордону, та виконував інші функції, тісно пов'язані з працею українців на поселеннях.

Юрій Смолич

Після революції в 1917-21 рр. Ю. Смолич був актором в театрі ім. І. Франка, а від 1924 р. був інспектором театрів Головполітосвіти — наркомату освіти УССР. Належав до літературної організації „Гарт" і „Вапліте". Перше його оповідання п. з. „Кінець міста за базаром" появилося в 1924 р. Пізніше Ю. Смолич видав ще багато інших книжок, оповідань і соціяльно-пригодницьких романів, а також писав т. зв. романи-памфлети скеровані проти, як подає „Українська Радянська Енциклопедія", — „українських буржуазних націоналістів". Починаючи від 1940-их років Ю. Смолич більше займався публіцистикою і тоді з-під його пера вийшло чимало книжечок і брошур. Багато українців, які побували на відвідинах в Україні, зустрічали Юрія Смолича особисто, бо він весь час був консультатором „Товариства культурних зв'язків". Згідно з інформацією ЮПІ, поміщеною у „Ню Йорк Таймсі" з 31-го серпня ц. р., Юрій Смолич вступив до Компартії щойно у 1951 році і був нагороджений орденом Леніна та іншими відзначеннями.

У 100-річчя українського поселення вшанували піонерів

Лігайтон, (С. Букшована). — Українці ЗСА відзначують сотну річницю масового прибуття до Америки та при цьому складають поклін піонерам, які поклали тверді основи нашого життя в цій країні. Зі сторіччям нашого прибуття до ЗСА збігаються 200-річчя Американської Революції та створення незалежної держави ЗСА. Здебільшого ці дві великі річниці відзначують українці ЗСА разом.

В суботу, 14 серпня ц.р., табори молоді Українського Золотого Хреста, разом з гістьми Оселі ім. О. Ольжича, українськими поселенцями, що живуть довкруги Оселі, та представники дооколишніх громад відзначили врочисто 100-річчя поселення. 200-річчя Американської Революції відзначили вони

(Закінчення на стор. 3-ій)

„Замок на вулиці Мейн" – нова збірка оповідань Лесі Лисак

Торонто, Канада. Тут у в-ві „Гомін України" щойно появилася книжкою нова збірка оповідань Лесі Лисак „Замок на вулиці Мейн", авторки опублікованих досі двох інших збірок: „Терпкі Пахощі" („Свобода", 1969) та „Срібна Мадонна" („Гомін України", 1973) відомої також із своїх щомісячних есеїв у „Свободі". Нова збірка, крім слова від авторки „Три замки", включає 33 оповідань, всі з американської, згл. американсько-української тематики: „У країні необмежених можливостей", „Великі перспективи", „Початок блискучої кар'єри", „Лямпи і філософія", „Клюб, що відкрив баєра", „Той великий день", „Вартовий і володар", „Як заломився залізний президент", „Доброго ранку, вікна!, „Той другий", „Телефоністка Една", „Джентлмен виходить", „Жанет і її баєрка", „П'ятниці і Шерон", „Шовкова квітка", „Френк", „Розбите серце", „щастя, що прийшло запізно", „Паж, що був вікінгом", „Джекові руки", „Чорні абажури", „Бувай здоров, Джов", „Американка", „Баронеса і горбань", „Різдво у крамниці", „Промінчик з-поза хмар", „Шпильки, що не колять", „Біла принцеса", „Часи міняються", „Що таке щастя", „Люди в замку", „Лямпа пана президента", та „Між ненавистю і любов'ю". Мовним редактором книжки, що має 168 сторінок, є Вячеслав Давиденко. Книжка в м'якій оправі коштує 5,55, а в чепурній твердій оправі 7.00 долярів і її можна набути у видавництві:

Леся Лисак

("Homin Ukrainy", 140 Bathhurst St., Toronto, Ont., Canada), або в авторки (Lesia Lysak, 16 N. Parade, Buffalo, N. Y. 14211).

Нова Управа ЦеСУС відбула наради в Торонті

Торонто (А.Ч.). — У зв'язку із XVII Конгресом Союзу Українських Студентів Канади (СУСК) у Торонті, нова Управа Центрального Союзу Українського Студентства, обрана недавно на IV Світовому Конгресі Вільного Українського Студентства у Філядельфії, відбула свої перші наради у суботу, 28-го серпня, в приміщеннях Скарборо коледжу біля Торонта. На знак доброї волі та готовости до співпраці, ціла Управа ЦеСУС приїхала на Конгрес СУСК, щоб пізнати ближче проблеми і бажання українських студентів Канади та закликати їх до активної співдії з Управою ЦеСУС. Присутніми на нарадах ЦеСУС були: Андрій Чировський, президент; Андрій Онуферко, генеральний секретар; Олег Завадовський, фінансовий референт; Дмитро Якутс, референт преси та інформації і Мирон Татарин, референт зв'язків, як рівнож і члени попередньої Управи Микола Мороз та Юрій Ветерельник і гість з Европи голова СУСТЕ Тарас Лончина.

Оформлено конкретно плян співпраці із Союзом Українських Студентів Канади і заторкнено справи фінансів. З огляду на абсолютний брак фондів, звернено увагу на можливості збіркової кампанії. Управа обговорювала старання про створення центру демографічної аналізи студентства при ЦеСУС. Полагоджено рівнож і перейняття урядових справ новою Управою.

В неділю, 29-го серпня, у зустрічі з представниками Канадського Інституту Українських Студій заторкнено справу здійснення ширшої демографічної аналізи українського студентства через наукові установи поодиноких країн, а на сесіях Конгресу СУСК виголошено привіт від ЦеСУС-у. Рівнож відбулася дискусія про справи ЦеСУС на цьому форумі.

У понеділок, 30-го серпня, відбулася друга сесія нарад ЦеСУС із представниками бувшої Управи під керівництвом Зиновія Зварича, бувшого референта зв'язків ЦеСУС.

Пластовий Курінь „Лісові Чорти" відбув Велику Раду

Іст Четгем, Н. И. (П. Д.). — Протягом трьох днів, 20-21-22 серпня ц. р., відбулася тут на пластовій оселі „Вовча Тропа" Велика Племінна Рада 3-го Куреня „Лісових Чортів" („Л. Ч.") що об'єднує у своїх рядах пластунів з рядів Уладу Пластунів Сеніорів та Уладу Старших Пластунів.

Нарадами проводили на зміну пл. сен. Василь Мочула та пл. сен. Павло Дорожинський; перебіг нарад протоколували: пл. сен. Дмитро Косович, пл. сен. Борис Кекіш і пл. сен. Михайло Герець. Бунчужним Великої Ради був пл. сен. Олесь Пясецький.

Програма цьогорічної Ради, що була разом із письмовими звітами розіслана всім членам Куреня, охоплювала, крім додаткових коротких усних звітів та дискусії над ними, вибір нового Курінного Проводу та деякі зміни статуту — Кодексу „Л. Ч.".

Рада уділила одноголосно абсолюторію уступаючому Курінному Проводові УПС, що його очолювали пл. сен. Павло Дорожинський, пл. сен. Василь Мочула, пл. сен. Дмитро Косович і пл. сен. Борис Кекіш, як також уступаючому Курінному Проводові УСП в складі: ст. пл. Ігор Микита, ст. пл. Петро Ставничий, ст. пл. Роман Юзенів і ст. пл. Михайло Паславський.

В рамках панелю, що проходив на тему: „Національна ідентичність", брали участь пл. сен. о. Іван Гриньох, пл. сен. Іван Головінський та ст. пл. Роман Процик. Панелісти проаналізували сучасні проблеми ідентичности та вказали на ряд заходів — у формі відповідних рекомендацій, — що їх послідовно слід переводити в життя.

У рефераті на тему: „Пласт і Л. Ч.", що його виголосив пл. сен. Роман Рогожа, заторкнуто ряд питань сьогоднішньої дії Пласту та активної участи в його праці членів Куреня „Л. Ч.". Як після панелю, так після реферату відбулася обширна дискусія, що була завершена прийняттям відповідних постанов і резолюцій.

Суботнішню програму закінчено Великою Ватрою, під час запалення якої вшановано пам'ять членів Куреня, що відійшли в останньому часі на Вічну Ватру: пл. сен. Євген Врецьона, пл. сен. Ярослав Андрухович, пл. сен. Юрій Пясецький, пл. сен. Богдан Кравців і пл. сен. Осип Стецура.

В часі Ватри, якою проводив пл. сен. В. Мочула, ряд членів одержали підвищення курінних ступенів, а також були вручені відповідні відзначення. Рівночасно проголошено прийняття но-

(Закінчення на стор. 3-ій)

„Правда" заступається за Лівією, обвинувачує Єгипет

Москва. — Ройтер інформує, що совєтська делеґація, очолювана Артуром П. Вадером, „президентом" Естонської республіки, покинула 30-го серпня ц.р. Москву і виїхала до Лівії, щоб взяти участь у святкуваннях „Дня Революції", що його Лівія відзначуватиме в кінці цього тижня. Напередодні виїзду делеґації газета „Правда", яка є офіційним органом ЦК КПСС, обороняючи позицію Лівії і персонально полковника Муаммара ель-Ґвадафі, назвала „імперіялістами і реакціонерами" тих сусідів Лівії, які змовляються проти лівійського уряду. Найбільше місця в редакційній статті присвятила „Правда" Єгиптові і його президентові Садатові, який, мовляв, веде кампанію проти голови лівійського уряду полк. Ґвадафі. Західні дипломати в Москві розцінюють редакційну статтю в „Правді" як намагання уряду СССР скріпити свої позиції на Близькому Сході, які в останньому часі були неуспішними. Як відомо, Єгипет був обвинуватив Лівію за намагання перевести державний переворот в Єгипті і усунути від влади президента Анвара ель Садата. „Правда" відмічує, що „лівійські справи викликають зацікавлення в світі, тим більше, що це грозить новим військовим конфліктом, який може розпочатися у цій частині Близького Сходу".

Корабель ЗСА зударивсь з совєтським підводним човном

Вашінгтон. — Асошієйтед Пресс інформує, що в неділю, 29-го серпня ц.р., поблизу берегів Греції зударились, зазнавши пошкодження, американський 3.400-тонний корабель із совєтським підводним човном, — порушуваним при допомозі атомової енергії. Загально відомо, такі човни озброєні ракетами з атомовими головками засягу 250 миль. Кілька американських вояків зазнали легкого поранення. Не відомо, чи хтонебудь на совєтському кораблі був поранений, бо він власною силою відплив, не подаючи жадних інформацій про ушкодження, однак, коли він опісля показався на поверхні води, то можна було спостерегти наслідки зудару. Речники американської фльоти відмовились ближче коментувати цю справу і не дали відповіді на питання, що було причиною зудару, а тільки заявили, що ця справа потребує ще дальшого дослідження.

Еспанія відмовила права в'їзду для двох видатних комуністів

Мадрид. — Не зважаючи на ліберальну політику, яку веде тепер новий еспанський уряд і обіцянки короля Карльоса I-го про можливість повернення до Еспанії усіх колишніх політичних діячів, які були в опозиції до диктатора Франціска Франка, Еспанія не погодилася видати візи двом видатним еспанським комуністам, які бажали повернутись на батьківщину після довгого перебування за кордоном. Долорес Ібаррурі, провідна діячка Комуністичної партії Еспанії, і Сантіяґо Каррільо, генеральний секретар цієї партії, вже кількаразово зверталися до еспанського посольства з проханням на видачу їм візи, але кожного разу одержували відмовну відповідь. Долорес Ібаррурі в часі еспанської громадянської війни була відповідальна за численні вбивства прихильників Франка, а після комуністичної програної перебувала весь час в СССР. Сантіяґо Каррільо в часі громадянської війни командував так званими „комуністичними молодечими бриґадами", а після війни заховався у Франції, де живе по сьогоднішній день. Каррільо неодноразово пробирався нелеґально до Еспанії для організування комуністичного підпілля. Крім двох згаданих, на „чорному списку" еспанського уряду знаходяться ще декілька осіб з-посеред комуністичної верхівки, які в минулому займались терористичними акціями на терені Еспанії.

„АНТОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ В КАНАДІ, 1898-73"

Заходами Об'єднання українських письменників у Канаді „Слово" недавно вийшла у світ „Антологія української поезії в Канаді, 1898-73", що її впорядкував д-р Яр Славутич. У книжці подано поетичну творчість 45 українських поетів, що живуть у цій країні — від Івана Збури, першого тутешнього віршаря, до поетки І. Макарик, що живе в Торонті. Кожній добірці передує біо - бібліографічна сильветка про автора, з найголовнішою критичною літературою, а в передмові подано хронологічне насвітлення нашої поезії в Канаді.

ФРАНЦІЯ МАЄ НОВУ ПРОБЛЕМУ: ЦЕРКОВНУ

Париж, (Т.Дж.). — У повному вакаційному сезоні, що ще не закінчився, Франція переживає ряд важливих проблем: катастрофальна посуха, що порушить балянс зовнішньої торгівлі; зв'язані з нею пожари лісів (згоріло понад 100 тисяч га лісу); девалюація франка, пов'язана з непевним політичним кліматом; загроза підвищення ціни на нафту, якої треба буде спроваджувати більше, бо резервуари води на гідроелетрівнях порожні, тощо. Зовсім несподівано схвилювала широкі маси проблема, що стоїть осторонь цього всього, але має дуже глибокий відгук у масах: церковна.

Кол. єпископ Дакару, теперішній єпископ Тюлль, преосвящ. Марсель Лефевр, зайняв становище, за яке був завішений Папою у виконуванні своїх обов'язків — „ін дівініс". Це дуже важкий конфлікт, тим важчий, що Кир Лефевр не думає поступатися і коли цей допис дійде до читачів, він зробить крок, що всю справу поставить у площину схизми: він відправить — не зважаючи на заборону — на спортовому стадіоні в Лілль Св. Літургію за старим звичаєм, по-латині, виявляючи тим непогодження не лише з Папою, але з ухвалами Ватиканського Вселенського Собору Католицької Церкви, які пройшли більшістю 2.147 голосів проти лише чотирьох і в 1963 році вважалися наскрізь позитивними, були прийняті чи не з ентузіязмом...

Справа тягнеться вже третій місяць і вибухла вона з ментом висвячення Кир Лефевром кільканадцяти священиків, випускників семінарії в Екон (у Швайцарії), які склали присягу правити Службу Божу за старим звичаєм, устійненим Папою Пієм П'ятим. Папа Павло VI не визнав цих свячень.

Єпископ Женеви став, розуміється, по боці Собору й Папи. Усі єпископи Франції — теж. Не могли ж виступити проти реформ, що самі їх однодушно схвалювали. Усі вони закликають Кир Лефевра — просити у Папи пробачення. Але він і не збирається: він обвинувачує у схизмі... Другий Ватиканський Собор.

У пресі всієї Европи розгорілася полеміка на цю тему. Найбільше голосів — проти бунтаря. Висуваються дуже прості аргументи: якщо вертатися „до джерел", то тоді слід правити по-грецьки, чи й по-арамейськи, латина — пізніше явище. Так само „джерела" вимагали б не обов'язкового ношення сутани, а ходження в цивілю, навіть без білого ковнірця, як це робили Апостоли й єпископи перших віків християнства...

Та справа, розуміється, тільки поверховно у латинській і за старим звичаєм Св. Літургії. Йдеться про той „дух Ватиканського Собору", що його оспорює Кир Лефевр, покликаючись на „неподобства" у Католицькій Церкві, які вважає прямим наслідком цього Собору. А тут він має багато прихильників.

Доказом великої кількости прихильників є не лише сама семінарія в Екон, але добрий десяток інших інституцій, які вимагають великих засобів. Кілька тижнів тому, непокірний єпископ купив у Франції новий будинок на „Молитовницю" вартости 100 тисяч дол. Його акція збудоражила нові опозиційні до духу Ватиканського Собору сили, що досі перебували в пасивній опозиції. Коли досьогочасні опити прилюдної опінії виказували, що в опозиції до Ватиканського Собору у Франції признаються 8 - 10% вірних Католицької Церкви, то останні опитя показали, що акція Кир Лефевра має співчуття 28% вірних. Нехай у інших країнах цей відсоток буде менший, але разом це дає дуже поважне число й тому мовиться про нову кризу в Католицькій Церкві та про пряму загрозу схизми.

Авжеж, схизма має проти себе весь єпископат, за яким піде подавляюча більшість вірних. Але в наші часи, коли дисципліна й ієрархія мають зовсім інше звучання,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Союзівка на телевізійній камері

Шестичленний тім телевізійної станції *WCAU-TV* у Філядельфії після закінчення фільмування на Союзівці. Другий справа з камерою в руках — кінематограф Володимир Куліш.

Союзівка (з. с.). — Від церемонії вручення свідоцтв учасникам Курсів Українознавства до виставки образів мистця-маляра Володимира Бачинського, Союзівка була записана в цілій її красі на фільмову стрічку станції WCAU-TV (канал Сі-Бі-Ес ч. 10) у Філядельфії 6-членним тімом, який приготовляє спеціяльний монтаж про українців в Америці. Група спеціялістів, що її очолює продуцент Джофф Гейнс-Стайлс, а членом якої є українець Волод. Куліш, фільмувала всі прояви літнього сезону на цій оселі УНСоюзу в суботу і неділю, 28 і 29 серпня. Члени цього тіму працюють над задуманим монтажем вже понад рік часу, а оселя УНСоюзу була останнім етапом фільмування. До речі, ця група фільмувала рівнож дводенний фестиваль УНСоюзу минулого лютого в Шамокіні, Па., а тепер використала нагоду ще й зфільмувати оселю СУМА в Елленвілі, Н.Й.

Висвітлення програми у Філядельфії запляноване на 5-го і 12-го листопада цього року(год. 7.30 увечорі в рамках передачі „Ай он" (Aye On).

Українці, які бажали б бачити цю передачу в інших місцевостях, повинні звертатись листовно до місцевих відділів телевізійної сітки Сі Бі-Ес з проханням висвітлити цю програму.

ТРАДИЦІЙНИЙ „УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЕНЬ" В БОФФАЛО ВІДБУВСЯ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ

Написав Михайло Лоза

Життя показало, що народжена тому 4 роки ідея влаштовувати в Боффало кожнорічно загальногромадську імпрезу під назвою „Українсько-Американський День" була щасливою. Відбуто її оце вже п'ятий раз з немалим моральним і матеріяльним успіхом, — як зрештою і кожного з попередніх років.

Реалізуванням цієї ідеї завжди займається місцевий Відділ УККА, що його вже 5-ий рік очолює Василь Шарван.

„Один в полі не вояк!" — каже українська приповідка. Це правда. Не під силу було б і одному голові Відділу УККА перевести в діло задум щодо „Українсько-Американського Дня". Як у попередніх роках, так і в цьому році влаштуванням „Українсько - Американського Дня" зайнявся чималий гурт досвідчених співпрацівників. З документів, що відносяться до цієї справи, виявляється, що цих співпрацівників було кількадесят. Вузькі рамці допису не дають змоги навіть назвати їхні прізвища, а що вже казати про їх працю! Вони — як завжди буває — залишаються „безіменними плугатарями". Скажемо лише загально, що весь залучений до праці колектив діяв справно і акуратно. Усе було продумано й зорганізовано до подробиць. Не бракувало й першої допомоги, що її мав дати д-р Іван Мосійчук. На щастя під час імпрези він був „безробітним"... Організатори подумали також і по одиноку перешкоду на дорозі до успіху імпрези: дощ. Охорону перед дощем мали дати поставлені на площі шатра, а також і простора заля української православної парафії, на ґрунтах якої відбувалася імпреза. Але Господь був милостивий і після непевного ранку послав на дальшу частину дня зовсім відповідну для таких імпрез погоду.

Цьогорічний „Українсько-Американський День" відбувся в неділю, 15 серпня. Був присвячений двом роковинам: 200-річчю Незалежности Америки і 100-річчю масового поселення українців у цій вільній країні. Тому то організатори імпрези звернули спеціяльну увагу на живих ще піонерів, які клали підвалини під організоване громадське життя українських імігрантів у Боффало й околиці.

Згадана імпреза була під кожним оглядом вдалою, а в першу чергу показала вона ще більшу спаяність української громади, ніж це було на таких же імпрезах в попередніх роках. Між учасниками були люди різного віку: такі, що їм зближається сотня літ, і маленькі діти. Були люди різних політичних переконань, без різниці віровизнання. Були люди, що прибули до ЗСА в різні часи, а були й тут народжені — в другому, третьому, а то й у четвертому поколінні.

Два гимни — американський і український, що могутньо пролунали при допомозі гучномовців по просторій площі, вказали на початок імпрези, чи радше на початок її офіційної частини з багатою і вдало виконаною програмою. Імпрезу офіційно відкрив голова Відділу УККА Василь Шарван в англійській і українській мовах. Веденням програми зайнялася Марта Гаврилюк (секр. Відділу) і д-р Андрій

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31. 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

В наглих справах

Ще кілька днів і формально закінчиться цьогорічний вакаційний сезон та почнеться новий сезон наших громадських активностей.

Багато нових і чимало давніх справ, включно з деякими „вічними", прийдеться нашій громаді полагодити в цьому новому сезоні. Але є ряд справ направду „наглих", що їх повинні ми мати на увазі та з думкою про них починати цей новий сезон.

Перша і найбільш „нагла" з цих справ — це вписи і висилка дітей до шкіл українознавства, від садочків починаючи, а на заавансованих курсах кінчаючи. Очевидно, що це вперш у чергу справа батьків шкільних дітей та студентів, але публічна пригадка також на порядку. Зайво було б сьогодні писати і переконувати про потребу та користі з цих шкіл і курсів. Вони бо наявні. Гарвард не встановляв би катедр українознавства і не робили б цього інші університети, як і уряд Альберти не асигнував би щорічно поважні суми з публічних фондів на створення і розвиток Канадського Інституту Українських Студій, як ці студії не мали б вартости. Але їх треба починати власне від садочка та місцевої школи українознавства. Саме від вписів дітей до українознавчих шкіл ми повинні і почати наш новий сезон, бо від цього чи не найбільше залежить і наш майбутній розвиток.

До наших „наглих" справ у цьогорічному повакаційному сезоні треба зарахувати підготову до чергового, XII Конґресу Українців в Америці, що має відбутися в Ню Йорку в першій половині жовтня. Очевидно, що підготовою, програмою та переведенням самого Конґресу турбується його провід, але всі ці заходи і турботи на ніщо не здадуться, як ми, громада, своєчасно не виберемо чи визначимо відповідних делеґатів та їх зареєструємо і скажемо їм, чого ми від цього Конґресу хочемо і сподіємось.

Третьою, хоча далеко не останньою наглою справою в новому сезоні є продовжувана оборона жертв окупаційного комуно-московського режиму в Україні, політв'язнів і дисидентів.

До „наглих" наших справ у новому сезоні не можна не зарахувати нашого живого і активного зацікавлення теперішньою передвиборчою кампанією та самими виборами президента і віцепрезидента Америки, багатьох законодавців та стейтових і міських урядовців в недалекому вже листопаді.

Це ті головніші з багатьох наших наглих справ, з думкою про які ми повинні ввійти в новий сезон наших громадських активностей.

Совєтські мілітаристи

Рой Мейсон, міністер оборони Великобританії, виступаючи в парляменті і пізніше на пресовій конференції та обороняючи витрати Британії на оборону країни, відмітив, що за найскромнішими підрахунками СССР витратив в минулому 1975 році на озброєння понад 50 мільярдів долярів, що становить 11.5 відсотка загальної суми національного прибутку. ЗСА витратили на ту ціль тільки 6.7, а Великобританія 5.5 відсотків свого національного прибутку. Міністер Мейсон при цьому звернув увагу, що совєтський державний бюджет подає тільки 17 мільярдів долярів на озброєння, але цю цифру треба обов'язково збільшити втроє, бо в неї не включена розбудова і поліпшення тяжкої індустрії, корабельне будівництво та багато інших галузей тісно пов'язаних з військовою обороною, що їх уряд СССР приховує від власного населення і західнього світу. Крім того совєтські джерела ніколи не подають, що військові видатки в СССР невпинно зростають на пересічно 4.5 відсотків кожного року, і то не зважаючи на труднощі в різних галузях совєтської економіки, головно сільського господарства, яке переживає перманентну кризу. Згідно з загальною опінією західніх фахівців, як також китайських дослідників, головною причиною постійної кризи консумційної продукції в СССР, включаючи сюди і сільське господарство, є ґіґантичні совєтські збросння, що тривають ввесь час, починаючи з часів диктатури Сталіна і кінчаючи на Брежнєву, який постійно говорить про припинення „гонки" в озброєнні, але сам практично в цій „гонці" випереджує всіх. Тільки в одному 1976 році СССР випродукує 200 нових міжконтинентальних балістичних ракет нового типу, близько 1,000 різних військових літаків, понад 700 вертольотів, близько 3,500 танків, 4,000 бронепанцерних возів, 10 підводних човнів-ракетоносців, які в більшості матимуть балістичні ракети, авіоносець „Київ", який уже увійшов в дію, та декілька одиниць надводної фльоти. Все це запляновано осягнути тільки в одному році непосильним коштом населення, перед очима якого приховується правдивість цифер на озброєння, але натомість обкладається його все новими й новими податками, які від 1960 року збільшилися втроє, очевидно, за „згодою народу".

Дивним при тому виглядає тільки те, що деякі дослідники СССР на Заході ще й досі не збагнули суті і стремлінь совєтсько-російських імперіялістів, які підготовляються до опанування світу, хоч у своїх пропаґандивних виступах твердять, що „гонка озброєнь, суперництво у створенні найдосконалішої зброї були Радянському Союзові нав'язані", бо, мовляв, „не радянські вчені почали першими створювати атомні бомби". Совєтська преса для приховання правди цитує навіть французького письменника Віктора Гюго, який мріяв про час, коли гармати будуть виставлятись в музеях („Радянська Україна" з 6-го серпня ц. р. стаття „Коли гармати будуть у музеях" І. Пенченка). І це робиться тоді, коли усім відомо, що розбудована совєтська мілітарна потуга сьогодні ще є засобом тиску, шантажу та застрашування, а завтра може бути використана для прямого завоювання світу.

П. Феденко

РОКОВИНИ АҐРЕСІЇ

Мюнхен. — 21 серпня 1968 року збройні сили Варшавського Союзу під командою маршала Гречки вступили без бою на територію Чехо-Словаччини. До цього походу не прилучилося тільки військо комуністичної Румунії з відомих причин: румунський уряд боявся, щоб Москва не рушила походом тоді на Румунію, щоб покарати за непослух у міжнародній політиці. Букарешт приятелює з „ревізіоністом" юґославським Тітом, живе в дружбі з комуністичним Китаєм і має дипломатичні зв'язки з Ізраїлем, якого Кремль уважає за свого ворога.

До речі, про українські імена, які в Москві перекручують: ім'я „Гречка" пишуть як „Гречко", „Писанка", як „Писанко", „Цибулька" як „Цибулько", „Лемішка" як „Лемішко", навіть „Галушка" як „Галушко". Тому слід би писати „Гречка„ — поширене українське ім'я, а — не спотворене „Гречко". Подекуди „пишуча братія" (журналісти й просто письменні люди) забувають, як відміняти імена, що кінчаються на „енко". Пишуть: „був я в гостях у Гриценко", у „Довженко" і т. д. Не вживають правильного кличного відмінка.

Шевченко мав мову „голосну та правдиву, як Господа слово", тому писав:

„А ти, старий Дорошенку,
Запорозький брате!"

Отже треба писати: „Пане Петренку", „Добродію Гриценку" і т. д. Само собою, московський вислужник у Києві Щербицький забороняє такі „вільності", бо треба „зближати й зливати" мови й народи в „братському морі". Але на еміґрації наша повинність — берегти чистоту рідної мови.

А після цього — до діла. Серед слов'янських народів найбільші симпатії до Росії (монархічної чи комуністичної) мали чехи й словаки. Само собою, не всі чехи й словаки, загрожені німцями й мадярами, ставились безкритично до Москви-Росії. Сучасник Богдана Хмельницького славний чеський патріот і педагог Ян Амос Коменський (умер на еміґрації в Наардені, в Голляндії 1670 р.) був ворогом Москві і орієнтувався на українську державу, що мала назву „Військо Запорізьке". Про московських людей освічений чех писав: („Moscovitae gens ignavissima et stupidissima" (Московці — народ дуже ледачий і дурний).

У 19 віці визначний чеський поет, журналіст і політик Карел Гавлічек (1821-1856), побувавши в Російській імперії, зненавидів деспотичний режим царів та московський шовінізм. Гавлічек перестерігав своїх земляків перед ілюзіями, що Москва може визволити чехів від влади Габсбурґів. Він писав, що Москва принесе чехам і словакам неволю, гіршу за панування німецьке й мадярське. Однак критичні голоси Гавлічка та інших тонули в поширених надіях на „доброго царя" або пізніше — на „доброго Леніна" чи „батька народів" — Сталіна.

Проживши від 1948 до 1968 р. під „опікою" „старшого брата", чехи й словаки вирішили вернутися до своїх демократичних традицій. Символом-знаком цього повороту було відновлення пам'ятників першого президента Томаса Масарика, які були скинуті з постументів після комуністичного перевороту. Вільне слово залунало в Чехо-Словаччині, вільна преса описувала злочини комуністичних держиморд. Політичні невільники вийшли на волю, послано на пенсію сталініста-президента Новотного.

В цілому світі привітали пляни чехо-словацьких комуністів створити устрій „з людським обличчям". Здавалося, що й Москва помириться з чехо-словацькими „ревізіоністами - реформістами", бо й сам секретар Брежнєв приїздив до Праги й казав: „Це ваша справа".

Але то були криводушні слова, щоб приспати чуйність людей, яких Москва вирішила відсунути від влади в Чехо-Словаччині. Легко зрозуміти, чому Кремль постановив зліквідувати „політичну весну" в Чехо-Словаччині: „Гомін волі", що залунав у чехів та словаків, почули сусідні народи, пригноблені Москвою, і в Кремлі боялися, що приклад Чехо-Словаччини „заразить" теж людність в інших країнах. Брежнєв з іншими ватажками вирішили задушити реформи в Чехо-Словаччині і цим налякати населення інших комуністичних країн. Москва не побоялася, навіть протестів комуністичних партій Юґославії, Італії та інших країн проти наїзду на Чехо-Словаччину: видно, що в Кремлі вважали „соціялізм з людським обличчям" в Чехо-Словаччині за тяжку загрозу для режиму, який описав Солженіцин у своєму „Архіпелаґ ҐУЛаґ".

8 років минуло від того часу. Єдине, що можна вважати за позитивний результат аґресії 21-го серпня 1968 року, це упадок москвофільських ілюзій у чехів і словаків та поширення критики Москви серед компартій в різних країнах світу. Чи хотів би італієць Берлінґуер бути в шкурі словака Дубчека, коли б Італія стала членом Совєтського Бльоку?

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

К. Крупський

НАЦІОНАЛЬНА ОСОБИСТІСТЬ В ПОГЛЯДІ ДИСИДЕНТА-РОСІЯНА

(1)

Вже минуло два роки від опублікування збірної праці кількох російських визначних дисидентів п. н. „Із-под глиб", переведеної на англійську мову. В нашій пресі було надрукованих декілька статтей про цю книжку, однак, усі ті статті не дають вичерпного огляду на неї, бо порушили її дуже односторонньо.

В цій збірній праці взяло участь сім авторів, а в цьому числі нобелівський лавреат Александер Солженіцин. Вони написали одинадцять есеїв, в яких порушили різні недомагання совєтської системи. Солженіцин особисто зредаґував цю спільну працю.

Це правда, що деякі автори, як, напр., Ігор Шафаревич, не тільки дуже суб'єктивно розглядають болячки сучасної російської імперії, але вони навіть не позбулись російського месіянізму і „культуртреґерства". Однак, серед цих авторів є один, досі не згадуваний нашою критикою, думки якого, висловлені на 35-ох сторінках есею п. н. „Національна особистість і свідомість", є гідними уваги. Цікавими є вони тому, що автор вірно розглядає важливість істоти націоналізму, якого не резервує тільки для росіян. Цим автором є молодий історик Вадим Борисов. Його докторська дисертація про російську церкву 14-го і 15-го століть була відкинена тому, що автор виявив в ній „єретичні" погляди. Це і запечатало кар'єру цієї талановитої людини в найбільш „поступовій" країні — Совєтському Союзі.

Щоб читач мав кращу уяву про те, що написав В. Борисов про національну особистість і свідомість, найкраще є довільно переповісти написану ним частину, упускаючи несуттєві для нашої цілі місця. Нашою ціллю є подати деякі арґументи проти нападів ворогів українства на український націоналізм, з чого нераз виходить, що український націоналізм є найгіршим з-поміж усього націоналізму в цілому світі. Та для нас є зрозумілими ті напади, що приходять з ворожої сторони. На жаль, тяжко зрозуміти те, що деякі українці повторюють і зовсім копіюють ті, поширювані ворогом, напади.

Після досить обширного вступу (9 сторінок) Борисов поділив свій есей на чотири частини. У вступі він пише, що в поширеній та часто неясній опінії про Росію переважає гадка, що Росія вже перейшла свою Ґолґоту, а тепер зближається до нового історичного пункту. Що ж є цим пунктом, запитує автор: ним є початок розпаду, доказом чого мали б бути доказові матеріяли зростаючого числа еміґрантів? Чи може є це сподіванням на відродження? Надія і віра замкнені в боротьбі з розпачем і сліпою злою волею. В теперішніх дебатах про Росію є познаки зростання правдивого апокаліптичного алярму. Є ми проклятою і зіпсованою породою чи великим народом? Призначена нам будуччина, чи за словами божевільного пророцтва Константина Леонтієва (1831-1889) Росія була створеною для того, щоб внести у світ антихриста? Що є тепер перед нею: пропасть чи високий трудолюбивий підйом?

Це, в самому собі, є страшним симптомом того, що незгадувані і півпризабуті, але стало існуючі питання тепер затруднюють думки кожної людини в Росії. І тільки коли вітер приносить рішаючі історичні зміни, ці питання нагло і немилосердно дають знати про себе. Так було на початку сімнадцятого і вісімнадцятого, на початку і в половині дев'ятнадцятого і на початку двадцятого століть.

Як добре це знаємо, каже автор, будуччина кидає перед себе тінь, і ми, що живемо в цій тіні і пам'ятаємо гіркий досвід наших попередників, повинні розрізнити розвиток подій, якщо хочемо зберегти повне значення історичного існування. Здається, що так недавно, відродження дебати про Росію видавалось неможливим після того, як Росія так багато потерпіла, але теперішній розвиток подій дає промінчик надії на те, що наближається кінець марксистським догматичним децизіям і передрішенням судьби Росії, і тому її скалічене тіло і душа самі зачнуть шукати поворотних доріг до здоров'я.

Дебата також дає нам пересторогу: Ідеологічна брила, що довгі роки тяжіла над російським життям і думкою зробила свою роботу. Російське опритомніння продістається з глибин в сторону незнаної будуччини, яка виглядає подробленою, як ніколи досі. Усі нерозв'язані ділеми російської думки знов піднімають голови; підсилені, скомпліковані, спотворені нашим пережиттям на протязі півстоліття, що перед тим ніколи не існувало в історії. Це не реторика, а холодний факт того, що навіть життя нашого народу залежить від розв'язки цього. Якщо не віднайдемо самі в собі джерела сили, яка поведе нашу спустошену свідомість назад до одного духового центру, то увесь теперішній ентузіязм в напрямку соціяльних експериментів може виявитись останньою аґонією Росії.

(Продовження буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

БІОХЕМІЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ НА МАРСІ

Протягом століть люди мріяли про поїздку на Марс та можливість прослідження тієї таємничої плянети. Але щойно 20-го липня ц. р., цебто рівно 7 років від пропам'ятного дня, коли перші американські астронавти станули ногою на поверхні Місяця, ця мрія стала дійсністю.

На золотій долині (Chryse Planitia), недалеко Марсового рівника, осіла при допомозі 55-метрового парашута та гальмового ракетного рушія дитина американської електронної технології, ляболаторійна частина дослідної ракети Вікінґ І.

Крім інструментів для поміру хемічного складу атмосфери Марса, його температури, сейсмографічних коливань, скорости вітру, барометричного тиску та вологости, цей металевий робот вміщає в собі також мініятюрну біологічну ляболаторію, яка, зачерпнувши металевою долонею частинку червоної марсової землі, мала розв'язати раз назавжди довголітнє, контроверсійне питання відносно існування життя на Марсі.

М'який та щасливий зустік ляболаторійного робота з посерхнею червоної плянети став джерелом оправданої радости та одушевлення гурта американських учених в Струмінно-Погінній Ляболаторії НАСА в Пасадені, Каліфорнія, що впродовж 10 місяців кермувала полетом обох Вікінґів до далекої плянети Марс. 4-го липня ц. р., цебто згідно з пляном Вікінґ І мав осісти на Марсі в 200-річчя незалежности ЗСА. Проте, для підшукання безпечнішого та догіднішого місця причалу, час осідку біологічної ляболаторії пересунутий на 16 днів. За метушнею обох передвиборчих партійних конвенцій, 200-річчя ЗСА, 100-річчя українського поселення в Америці та Евхаристійного Конґресу, ця епохальна подія залишилася чомусь в тіні та не найшла належного відгуку, але це не применшує осягу людського генія та незаперечної досконалости американської електронної технології.

Немає бо сумніву, що відстанева контроля полету ракети, її запущення в марсову орбіту, причалення на поверхні Марса, урухомлення дії поодиноких інструментів та їх направа з відстані 212 мільйонів миль не має ні паралелі, ні прецеденту в історії технології людства. Вікінґ, наче жива, інтеліґентна істота, що злетіла з простору на чужу, невідому землю. Наперед відкрила широко свої електричні очі та переслала нам на землю першу драматичну знімку його поверхні. Але щойно тоді, коли він обгорнув своїм барвистим поглядом ціле своє довкілля, людина на Землі дістала повне уявлення марсового краєвиду — червоно-бронзового кольору, закиданого густо відламками каміння та закосиченого вигаслими кратерами. Ключевий елемент існування життя на Марсі становить вода. Бо де є вода, там існує життя. Виглядає проте, що її на Марсі обмаль, а якщо вона існує, то не в плинкій формі.

Марс вдвічі менший за Землю і пара на його поверхні парує вже при 43 ступенях Ц. Атмосфера Марса рідша, а її тиск 10 разів менший як на Землі. Його доба дорівнюється земській, але його рік вдвічі довший за земський з приводу більшої відстані від сонця. У висліді Марс має різку атмосферу та суровіший клімат, його температура коливається між + 40 ступенів Ц., до — 200 ступенів Ц. залежно від пори року та географічного положення. Сліди води на Марсі можна запримітити в його атмосфері в формі хмарових скупчень пари, та на обох бігунах в формі білих снігових шапок. Марс має 2 невеликі місяці: Фобос та Деймос. Орбітні фотографічні знімки, переслані Вікінґом І на Землю, виявили, що поверхня Марса поперехрещувана висохлими річищами рік та численних долин, в якій колись могло буйно струйкувати життя. Можна також запримітити на ньому 2,500-милеву заглибину, щось в роді Марсового каньйону.

Поміри атмосфери виявили існування азоту, кисню, 2-окису вуглецю та арґону. Азот, це одна з основних цеголок життя, а 2-окис вуглецю, це джерело рослинної енерґії. Приявність арґону становить доказ, що Марс мав колись густішу атмосферу, що була в спромозі задержати на його поверхні воду в плинкому стані. Завданням біологічної ляболаторії — прослідити існування життя на Марсі. Ця ляболаторія має 40,000 складових частин та коштувала понад 50,000 дол. За потиском ґузика на контрольній консолі в Пасадені урухомлюється електричний мотор, який висуває механічну руку з черпаком, що вбивається в марсову почву та набирає собі приблизно 6 кубічних центиметрів землі, яку він вкидає в ляболаторійну центрофуґу. Ця земля маленькими частинами проходить крізь три біо-хемічні аналізи: росту (фотосинтези) віддихання та метаболізму.

Висліди перших проб можна назвати контроверсійними. Науковці збудували цю біо-хемічну ляболаторію та заплянували всі її аналізи при заложенні, що на Марсі існує життя таке саме, як на Землі. Але якщо життя на Марсі має відмінний характер від земського, тоді не слід сподіватися позитивних вислідів існування життя. Покищо ляболаторія щойно почала свої аналізи, які будуть тривати приблизно до листопада, коли Марс найдеться по протилежній стороні Сонця та комунікація зі Землею припиниться.

В перших днях вересня ввійде в марсову орбіту Вікінґ II, причальний пристрій якого плянують в Пасадені вичалити в околиці Марсового бігуна, коло снігових шапок. Недалеке майбутнє покаже, чи кошт одного більйона долярів, що їх коштував проєкт обох Вікінґів, оплатився і чи він поширить горизонт нашого знання про нашого найближчого плянетного сусіда, члена спільної соняшної родини.

Михайло Біда

Українсько-Американська Фундація в пам'ять Романа В. Смука

II

До великих меценатів-фундаторів належав гетьман України Іван Мазепа (1644 - 1709). За його гетьманування великого розвитку на Україні досягли наука і мистецтво. Він був великим прихильником української національної культури, а тому був щедрим і жертвенним меценатом і на його кошт не тільки збудовано багато церков у Києві та інших містах, але він також збудував окремий корпус для Київської Академії, яку він дуже любив і щедро матеріяльно її піддержував. (Дм. Дорошенко, цитована праця, стор. 156).

Також великим та щедрим меценатом української культури і науки був Григорій Галаган (1819 - 1888), багатий дідич, який мав великі мастки на Полтавщині й Чернігівщині. Він у пам'ять свого сина - одинака, який помер у молодому віці, в 1871 році заснував на свій кошт колеґію ім. Павла Галагана в Києві, з якої вийшло багато освіченої й свідомої української молоді. („УРЕ", т. 3, Київ, стор. 98).

Український багатий індустріяліст Платон Федорович Симиренко (1821 - 1863) також належав до меценатів української культури й науки. Це він дав нашому найбільшому генієві й пророкові Тарасові Г. Шевченкові грошову суму 1,100 карбованців для видрукування безсмертного „Кобзаря", що на ті часи були великі гроші. Таких щедрих фундаторів і меценатів наша українська історія знає багато більше, але це не належить до нашої праці всіх їх тут наводити. Усі вони, правду сказати, були люди дуже багаті, що для них грошові прибутки напливали з їхніх розлогих земельних мастків або з індустріяльних підприємств. („УРЕ", т. 13, Київ, стор. 124).

Якщо ж ми для порівняння з українськими колишніми меценатами - маґнатами візьмемо засновника Українсько - Американської Фундації в пам'ять Романа В. Смука в Чікаґо, то тут, безперечно є дияметрально велика різниця. Колишні меценати-фундатори не мусіли важко працювати, щоб наскладати для себе поважну грошову суму. Майже всі їхні мастки приходили їм правом спадковости. Натомість адвокат Роман І. Смук на придбаний свій масток мусів важко працювати.

Правду сказати, то в ЗСА в нашій українській етнічній групі ще досі ніхто не випередив адвоката Романа І. Смука — сеньйора, щоб внасиґнував для поширення науки таку поважну суму — чверть мільйона долярів (250,000). Це, справді великий дар нашого українського сучасного мецената.

Дати щедро таку велику суму грошей для свого народу, то справді, як же ж треба щиро той свій народ любити і бажати йому всього добра? Бож, подумавши та прямо сказавши, він усі ці гроші міг витратити на особисті розваги й розкоші, як це практикують ті, що окрім своїх еґоїстичних забаганок та особистої життєвої насолоди нічого більше не бачать.

Адвокат Роман І. Смук до такої категорії людей не належить. Ще в дитинстві його рідна мати защепила йому щиру любов до всього, що своє і рідне, а передовсім до свого народу, його мови, прегарних пісень, рідних звичаїв, обряду та всіх добрих прикмет.

МОЛОДІ РОКИ АДВОКАТА РОМАНА І. СМУКА

Молодий Роман свої дитячі і юнацькі роки провів недалеко м. Заліщик у сусідстві зеленої Буковини. Там він виростав серед мальовничої природи, де межує Покуття з Поділлям і де пливе оспіваний поетами Дністер на тлі родючих нив, під голубим українським небом. І так серед чудової природи він пізнав Бога, і в школі там учився.

Юнацькі роки проходили для молодого Романа весело й щасливо, а в початковій і вищій школі він пильно вчився, пристосовуючись до слів поета: „Учися дитино, бо вчитися треба"... І вже тоді в його молодечому умі відбувався процес мислення, чому поет наклпкає нашу молодь до науки, щоб вона пильно вчилась? Тож запізнавшись дальше з змістом вірша, де поет продовжував: „Учися, голубко, хай розум не спить, хай сила і воля, і дух росте в силу, учися, для світа треба ся учить"...

Молодий Роман І ще не міг вповні зрозуміти прагнення поета, який наклпкав нашу молодь до науки?... У дальшому процесі мислення опосередкового і узагальненого пізнання ним явищ об'єктивної дійсности в їх істотних властивостях, зв'язках і відношеннях, він ще дальше застановлявся над словами поета: „Учися, дитино, бо світ сей не батько широкий, розлогий, мов поле в степу; знайти в нім дорогу лише той потрапить, хто придбав науку, хто вчився в життю"...

Тож застанавлюючись над прагненням поета, в його мислях почали зроджуватися чуттєві пізнання і, спираючись на них, він виходив поза його межі. І в процесі мислення він пізнавав те, чого він не міг безпосередньо сприймати і уявити. Він доходив до розуміння не тільки суті явищ світу, але створював про них поняття і практично оволодівав ними.

І так в дальшому процесі його мислення та взаємодія з зовнішним світом, функція його мозку, переходила у форму прояву його рефлекторної, аналітико - синтетичної діяльности, і тоді його мислення ставало правильне та відображало об'єктивну дійсність глибше й повніше, ніж чуттєве пізнання. А вже далі критерієм його істинности була його життєва суспільна практика.

Ще одна гуцульська церква в стейті Ню Йорк

Проєкт побудови гуцульської церкви в стейті Ню Йорк.

Недалеко від Гантеру, Глен Спей і Союзівки невдовзі збудують ще одну стилеву дерев'яну українську церкву. Українська католицька парафія Пресвятого Серця Христового в Бінгамтоні, Н. Й., на днях розпочала будову такої церкви.

Проєкт церкви виготовив знаний архітект Аполінарій Осадца. Він також проєктодавець церкви св. Юра в Ню Йорку — також тепер в будові, та гуцульської церкви в Глен Спей, Будівля гарна, з трьома куполами, всередині добре викінчена буде напевно гордістю нашої парафії в ближчій і дальшій околиці.

Рішилися ми на таку церкву, бо хотіли мати гарну стилеву, характеристичну для нас святиню. Тому з огляду на кошти, постановили будувати дерев'яну, бо стилева мурована була б багато дорожча, а наша парафія невелика. І наше нове місце добре надається під таку будівлю.

Нова церква не буде в Бінгамтоні, а в сусідньому місті Джонсон Сити. Оба ті міста творять одну цілість, а парафія наша обслуговує українців католиків так званого потрійного міста — Бінгамтон, Джонсон Сити, Ендікат — та околиці.

Тепер іде пожвавлена праця для здобуття потрібних фондів. Парафія наша невелика, але є багато запалу й охоти в більшости парафіян. Віримо, що всі парафіяни включаться до праці та складуть свої пожертви, щоб довгоочікувана нами святиня стала дійсністю.

(В. І.)

ФРАНЦІЯ МАЄ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

як колись, годі передбачити дальший розвиток подій. Тим більше, що Католицька Церква має труднощі не лише з боку „правих", які тепер збиратимуться довкола Кир Лефевра, але й з боку „лівих, що фліртують з марксизмом, шукаючи — в дусі Ватиканського Собору — шляху для праці Церкви в соціяльній дільниці. І то праці „радикальними методами", „спираючись на сучасні тенденції", спираючись на „остаточне відділення Церкви від влади держави й упривілейованих", на що такий виразний натиск поклав саме згаданий революційний Собор.

Як би собі хто не уявляв Франції і її „традиційного вільнодумства", Католицька Церква у ній являє велику силу завдяки не тільки традиції, але й кваліфікованості її кадрів та — зокрема — їхній діяльності. Важко порахувати, скільки Церква утримує шкіл (і то дуже добрих), чудових харитативних установ, який вплив має на високі школи та взагалі духову творчість. А все це підтримане великими засобами, що витрачаються і поза Францією, сприяючи у великій мірі промінюванню її культури. Тож нічого дивного, що події у Церкві дуже глибоко ворушать всю компетентну опінію.

Бунт Кир Лефевра не закінчиться ані швидко, ані легко — з вищенаведених причин. Але — на нашу думку — він не приведе до катастрофи, а тільки до болючих ударів, які... матимуть позитивне значення.

Католицька Церква переживає тепер другий бік медалі, що зветься — її традиційна дисципліна. Хоч і скільки прав дав Ватиканський Собор мирянам, його ухвали були ухвалами „нагорі" й інформація про їх суть не була належно поставлена. І з вини самого Риму, і з вини єпископатів всіх країн, і з вини священства, що не може за одне покоління змінитися. З цього постав цілий ряд протилежностей.

Молодші священики пішли задалеко „на ліво". Старші прийняли механічно вводжені реформи. Вони ж бо тільки люди, які не перероджуються під впливом постанов. Для здійснення духа Собору треба віків творчости. Але й треба незвичайно обережного та делікатного шукання нових форм тієї творчости. Тому з одного боку маємо Богослуження з гітарами, а з другого — Кир Лефевра. Великі злами ніколи не проходять без подібних скреготів та перебільшень в один і другий бік. Зокрема це важко проводити в наші такі мінливі часи, коли всякі форми живуть, як метелик, часом лише день. А Літургія Св. Івана Золотоустого прожила півтори тисячі років і ще має свій чар та глибину...

Бунт Кир Лефевра відіграє свою позитивну ролю. Але він не має жадної перспективи. Поминаючи бо канони, цей бунт не бере до уваги факту, що Церква завжди йшла з духом часу, лише колись темпо було менш головокружне. Не бере цей бунт до уваги й того, що у людей є підсвідоме відчуття необхідности точки опору. А цією точкою опору в Католицькій Церкві є Папа, який в даному випадку діє тільки на базі постанов Собору. А бунт проти Собору — таки безнадійний.

ТРАДИЦІЙНИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Дякун (заступ. голови Відділу).

Зворушливим був виступ одного з найстарших місцевих українських поселенців, Юрія Гури, який прибув сюди приблизно 70 років тому (1909).

Під час мистецької частини учасники (а було їх біля двох тисяч) насолоджувалися співом двох хорів: хору церкви св. Івана Христителя в Боффало-Блекрак — під диригентурор Івана Грицков'яна — і хору церкви св. Василія Великого в Ланкастер — під диригентурою Василя Панкевича. Слід підкреслити, що перший хор являється найстаршим українським хором не тільки в Боффало, але й у західній частині стейту Ню Йорк. Слід також підкреслити, що в обидвох хорах співають тут уже народжені люди. Честь і слава їм за те, що не забувають свого походження! Рівночасно належиться їм і вислів признання за їхню працю, бо обидва хори звучали гарно.

Відступивши від порядку програми, згадаємо про інші точки вокально-музичного характеру. Молодий вокальний квартет (молодий за своїм складом і за віком існування) засвідчив своїм виступом, що він не зійде з овиду мистецького життя нашої громади. Квартет носить назву „Галичанки" й існує при Осередку СУМА. Співають в ньому 4 сестри під проводом найстаршої з них, мгр Христини Були-Мороз. В часі їхнього виступу акомпаніював їм на акордеоні Михайло Телюк.

Виступала ще гуцульська капеля (троїсті музики), завжди мило бачена і мило слухана: мило бачена з огляду на їх оригінальний гуцульський одяг і з огляду на легінську поставу, а мило слухана — з огляду на красу гри цієї капелі. Капелею керує Михайло Мочерняк.

Трійка артистів із Торонта (Борис Дніпровий, Роман Лібер, Яків Сірик) розважали публіку своїми веселими скетчами. Мали вони в часі програми три виступи.

Немало чару у програму внесли танцювальні виступи. Першенство у згадці віддамо гостям із Бирлінгтону — ансамблеві „Веселка", що працює під проводом Наталки Стецькович-Небесної. Виступи (а було їх кілька) ансамблю „Веселка" найчастіше притягали до себе увагу телевізійного репортера. Крім згаданого ансамблю, танцювали ще учні парафіяльної школи св. о. Миколая під проводом Ліди Стеценко і танцювальний гурток Осередку СУМА під проводом Акації Бельмеги й Ірини Сташків. Знімка останнього гуртка була поміщена в місцевій англомовній газеті.

Програму закінчено інтересною і мало практикованою на нашому терені точкою: показом жіночого одягу, до якого примінено українську вишивку. Перед очима зацікавлених глядачів пересунулося кільканадцять зразків чудових креацій. (Не говоримо вже про панночок і пані, які демонстрували ці креації). „Показ моди" підготовили Анна Яцишин і Анна Пистряк. Перепровадила його Роксоляна Ткачук, давши до кожної креації відповідні пояснення в англійській мові.

В часі програми виступали ще видатні місцеві діячі американського наукового й політичного світу — як д-р Едвард О'Конор і бувший конґресмен Тадей Дульскі. Багато запрошених високопоставлених осіб, які не мали змоги прибути на імпрезу, прислали письмові привіти: конґресмени Кемп, ЛяФалс, Новак, повітовий староста Ріґен та інші. Усні привіти склали: шериф Майк Аміко, суддя Джозеф Форма, кандидат на суддю Віктор Манц й інші.

Програму розпочато й закінчено молитвою. На початку програми молитву провів о. д-р Павло Івахів, при кінці — о. настоятель Петро Сагайдачний.

Під час імпрези була відкрита виставка картин Зіни Кузняк, фотографій, виконаних Михайлом Фаримою, і вистава українського народного мистецтва (переважно з Гуцульщини) — влаштована Степаном Грекуляком з власних експонатів.

Молодеча Рада при УККА (голова мгр Дануся Райца) відкрила свій кіоск з різного роду сувенірами.

Не можна не згадати буфету, який діяв весь час тривання імпрези. Стравами (переважно української кухні) забезпечили присутніх гостей пані із обох Відділів Союзу Українок Америки, з ОЖ ОЧСУ, з Рідної Школи (з Батьківського Комітету).

У вечірніх годинах відбулася ще забава, під час якої грала оркестра Михайла Телюка. Тоді то вильосовано нагороди. Було їх шість. Першу нагороду (кольоровий телевізор) виграла п-і Кріль, другу — (стерео) Степан Грекуляк.

Про „Українсько-Американський День" були згадки в місцевій англомовній пресі і на телевізії.

Весь дохід з імпрези призначений на видання історії українського поселення в Боффало й околиці.

У 100-річчя українського...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

недавно з цілою американською громадськістю Лігайтому і околиці. Наша участь у цих загальних святкуваннях була на дуже високому поземі, за що Комітет, що її організував, дістав похвальну Грамоту.

Свято 14-го серпня було багате змістом і різнородне програмою. Виступали діти таборів УЗХ під проводом п. Оксани Генгало, артисти ансамблю бл.п. В. Блавацького Е. Гранат, О. Гранат і В. Мельник, але центральне місце в програмі мали виступи юнацтва танцювальної групи з Мек Аду в Пенсильвенії під керівництвом М. Бойчука і під опікою пароха о. Б. Левицького. На імпрезі були приявні: неструдимий громадський діяч, довголітній голова УРСоюзу, Антін Батюк, і п. Поступак, знаний українсько-американський політичний діяч. Обидва вони вітали гостей, поділилися з ними своїми думками до актуальних подій з нашого життя і з того, що ділося у світі, та зложили признання організаторам святкувань за їхню вдалу працю. Організували це свято: Управа Оселі та Команда Таборів УЗХ разом з ОДВУ і Виховно-Культурним Осередком вуглиного басейну, якого домівка і керівник Т. Бак-Бойчук містяться саме на Оселі ім. О. Ольжича.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Пластовий Курінь...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вих членів в ряди Куреня „Л. Ч.".

В неділю, 22 серпня ц. р. програму Великої Ради започатковано Службою Божою, що її відправили члени Куреня — пл. сен. о. д-р Іван Гриньох і пл. сен. о. монс. Степан Сулик. Після Служби Божої, під час якої проповідь виголосив о. д-р І. Гриньох, була відправлена Панахида за померлих членів Куреня.

Учасники Курінної Ради заслухали також звітів голови Коронної Ради — пл. сен. Мирослава Раковського та інших членів К. Р.: пл. сен. Осипа Бойчука, пл. сен. Петра Пясецького, пл. сен. Романа Загайкевича та пл. сен. Петра Содоля. За відсутнього голову Коронного Трибуналу пл. сен. о. Івана Прокоповича, що був перешкоджений, звітував пл. сен. Міляс Лебедович.

Рада обрала новий Курінний Провід; для 3-го Куреня УПСеніорів: пл. сен. Михайло Мочула — курінний, пл. сен. Іриней Юрчук — курінний суддя, пл. сен. Остап Тершаковець — писар і пл. сен. Ростислав Мілянич — скарбник; для 3-го Куреня УСтарших пластунів: ст. пл. Орест Швед — курінний, ст. пл. Адріян Цьолко — курінний суддя, ст. пл. Андрій Максимович — писар і ст. пл. Ярослав Ставничий — скарбник. Коронний Трибунал був обраний в складі: пл. сен. Богдан Макарушка, пл. сен. Петро Содоль і ст. пл. Ігор Микита. Міжкурінним для обох Куренів, який являється найвищим постом в Курені „Л. Ч.", залишився надальше пл. сен. Ярема Весоловський, а його заступником переобрано пл. сен. Романа Барановського.

На Велику Раду 3-го Куреня УПС і УСП „Лісові Чорти" прибуло 101 членів з ЗСА та Канади, в тому числі також делеґати з Німеччини та Англії. Інші члени Куреня, зокрема з далеких місць поселення, як Австралія та Арґентина, надіслали свої привітання.

Велику Раду закінчено прийняттям окремих рекомендацій, постанов та резолюцій.

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ МИХАЙЛА МЛАКОВОГО

Коротка сумна оповістка в 133-му числі „Свободи" з датою 16-го липня ц. р. принесла вістку про смерть св. п. Михайла Млакового, який після тяжкої хвороби та двох операцій помер 9-го липня 1976 р.

Невмолима смерть вирвала з рядів українських заслужених громадян ще одного великого, прикладного патріота, що пройшов довгий і важкий життьовий шлях.

Михайло Млаковий, інженер економіст був також талановитим письменником, що він добре виказав у співавторстві об'ємистого двотомового (разом 938 сторінок) твору п. н. „Ворог народу". Це документально - біографічна повість, про високу вартість якої висловилось чимало передових знавців української літератури, з чого найбільш промовистим є те, що цей твір був нагороджений першою літературною нагородою на літературному конкурсі Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чікаго на літературні праці, які появились в роках 1965 - 1967.

Усі, що мали нагоду познайомитись із названим твором, рівночасно познайомились з поважною частиною життя співавторів цієї великої книги — Михайлом Млаковим і його дружиною відомою письменницею Оленою Звичайною, бо герої цієї документальної повісти Михайло і Наталка Гринь, це ніхто інший, а самі співавтори цього твору.

Відомо, що життя української інтелігенції, яка добровільно брала участь у національному освідомленні нашого народу, не було легке, життя Михайла Млакового ще й позначилось майже неймовірною, а то й унікальною драмою, з якої йому вдалось вийти живим, в основному, завдяки його сильній волі, яка спасла його від смерти жахливого терору єжовщини, що забрав мільйони жертв в українському народі.

Вже молодим гімназистом Покійний брав участь в освідомленні та очищенні рідного села від москвофільства, а з вибухом Першої світової війни добровольцем зголосився в ряди Української Армії. Він попав у російський полон, а відтак знов опинився в Українській Армії, як курсант старшинської школи.

Після прогри українських визвольних змагань він залишається в зубожілому війною Києві, де треба було боротись за прожиток кожного дня. Якось знайшов працю в школі-семирічці, як викладач німецької мови та інструктор руханки, але при цьому не занедбував своєї освіти, перерваної війною.

В часі студентських років бере активну участь в бурхливому студентському житті, де виказав свій спротив проти русифікації українського шкільництва і при цьому попав під нагляд тих, що стежили за цими справами.

Після закінчення студій почалась нагінка на таких, як він і з цієї причини він, вже одружений та з малим синком, потайки покидає Київ і переїздить до Харкова, але й тут не оминув його терор єжовщини. Його заарештували, і коли після довших допитів з тортурами він дальше відмовився підписати стандартно зфабриковане обвинувачення, його засудили на десять років концентраційного табору і вислали на далеку Колиму.

Висилка на Колиму почалась в 1930-их роках після того як там в околицях ріки Колима винайшли поклади золота для видобування якого совєтська влада почала використовувати примусову працю, а видобутим золотом оплачувала поширювання комунізму у світі.

З причини природних перешкод таких як багна, тайги і гори, доступ до Колими суходолом — неможливий, і тому в'язнів транспортували наперед до Владивостоку — залізницею, а звідтам на північ пароплавами по водах Японського та Охотського морів до пристані Ногаєво, а звідтіля автомашинами сотні миль на північ, де тоді почали виростати табори невільників.

Багато в'язнів не видержували самої подорожі в жахливих умовинах переповнених вантажних вагонів, а відтак в таких же умовинах на пароплаві. Голод і холод залізницею, а горяч та спрага на пароплаві викінчували слабших та з підірваним тортурами у в'язниці здоров'ям. Та й сам дуже суворий клімат Колими для обдертих і погано одягнених в'язнів був вбивчим. Поглянувши на мапу, побачите, що той простір знаходиться від 60 до 70 ступенів північної географічної ширини, а на 80-му вже починається арктичне колесо, то тоді легко зрозуміти, чому совєтські арештанти зложили куплет: „Колима, Колима, Чудная планєта! Десять мєсяцев зіма, остальноє — лєто!"

Там же в часі того короткого літа грунт не розмерзає глибше 20-30 сантиметрів. Коли читаєте опис того як „привітали" в таборі транспорт засланців, серед яких був Михайло Млаковий, то не можете здержатись від сліз. Як багато наших людей мусіли зносити тяжкі терпіння садизму, що перевершує всяку уяву людини. Перед табором, засланців розділили на „битовиків" і „контриків", тобто на кримінальних проступників і політичних. Перших пігнали до бараків, що мали дах, а других до таких, що не мали даху, а тільки стіни.

Хтось подумав би, що після такої жахливої подорожі засланцям дадуть хоча б відідхнути, але так не було. Після обшуку їх пігнали до праці, де бригадир садист Смірнов, немов для демонстрації, смертельно побив 56-річного вчителя з Київщини — Голуба. Не тільки ж бо бригадири, що рекрутувались з кримінальних проступників, але усі кримінальники могли безкарно знущатись над політичними в'язнями.

Існування невільничих таборів на Колимі совєтська влада вдержувала в особливому засекреченні не тільки від зовнішнього світу, але й також перед своїм населенням. Дуже виїмково звільнені не політичні, а тільки дехто з обслуги або кримінальники підписували заяви про те, що до смерти не викажуть таємниці, навіть перед найближчими членами родини, про побут на Колимі.

Тому звільнення Михайла Млакового після кількарічного перебування на Колимі можна уважати чудом, яке в свою чергу, треба приписати двом основним факторам: 1) Михайло Млаковий ніколи не підписав акту обвинувачення, і про це, тільки завдяки його сильної волі і наполегливості, йому вдалось повідомити його дружину в Харкові. 2) Дружина Михайла Млакового ніколи не виреклась свого чоловіка як „ворога народу", що тоді примушені були робити майже всі жінки.

Його дружина не заломилась під найбільш жорстоким натиском та справді важкими ударами: її звільнили з праці, вигнали з помешкання і тому довелось їй разом із старенькою матір'ю та малим синком жити у темному і холодному коридорі, через що її милий Славко захворів на туберкульозу і після довгих мук помер в лічниці серед ночі в присутності одинокої матері. Щоб морально не прибити свого чоловіка, вона мусіла промовчати про смерть їхнього єдиного сина.

В таких критичних умовах вона ще й спромоглась знайти доброго адвоката, що згодився взяти справу того „унікума", який видержав усі тортури і не підписав обвинувачення.

До того ж Михайло Млаковий, як син селянина, вже змалечку був загартований до твердого життя. На Колимі він скоро зорієнтувався в тому, що залишитись в бригаді копальником золота — скорше чи пізніше згинути, і тому він постановив вирватись з бригади копальників, а це не було легко. Він зголошувався добровольцем „спеціялістом" до всяких робіт, а що був зручним у всяких роботах, йому вкінці це вдалося, і воно було рішаючим у збереженні його життя.

Усьому цьому сприяло деяке зм'якшення закону про в'язнів, що на короткий час наступило після знищення Єжова та приходу на його місце Берії.

На все те, що робила і що витерпіла вірна дружина для врятування свого чоловіка, могла спромогтись тільки жінка — справжня героїня. Вона разом з чоловіком творили ту ідеальну двійку, якої не розділив далекий простір. Немов тих два малих човники, зв'язані разом (практиковане плем'ям якогось острова), кинені на море, встоялись супроти великої і сильної бурі.

Першим реченням, яким звернувся до Млакового слідчий НКВД ще в харківській в'язниці було: „Хто потрапив сюди, до нас, той невинним від нас не виходить".

Млаковий доказав, що всемогучий садист помилився. Зовсім ясно, щоб це доказати, треба було посідати велику силу волі та глибоку віру в Бога. „Боже Всесильний! Допоможи мені вирватись живим із цього пекла! — молився на Колимі Михайло, лежачи мокрий на мокрих нарах та ще раз даючи Богові обітницю донести до відома людства благання білих рабів Колими — плянети про рятунок..." (том 2, ст. 246).

Свою обіцянку перед Богом св. п. Михайло Млаковий чесно сповнив. Він спільно зі своєю дружиною дали великий твір, готовий і дуже вартий перекладу на інші світові мови. Це не сам символ, а реальне знаряддя боротьби добра зі злом.

Для нас українців цей твір має ще й ту вартість, що він будить в нашому народі найшляхетніші риси характеру, які приспала вікова неволя, і якими так щедро був обдарований Творцем св. п. Михайло Млаковий. Серед нас є чимало, більше чим ціле покоління молодших від Покійного, які не пережили й маленької долі з того, що пережив Покійний, а вони вже починають падати духом і піддаватись зневірі.

Ще в минулому році Михайло Млаковий у листі до автора цих рядків клопотався, щоб видати „Ворог народу" англійською мовою. І хоча в старшому віці, він знаходив час на те, щоб реагувати на спотворені відомості про Україну в американській пресі. Два роки тому в поважному американському щоденнику була надрукована серія статтей, основаних на спеціяльному інтерв'ю співавторів „Ворог народу". Чи ж не гідним є це до наслідування?

Приймаючи нагороду на Конкурсі Українського Літературного Фонду ім. І. Франка в Чікаго, 3-го грудня 1967 р., Михайло Млаковий сказав: „Повість „Ворог народу" — це твір соборний. Вона народилася в дружній співпраці Сходу і Заходу нашої Батьківщини, бо працювали над нею полтавка й галичанин..." Таким то на ділі патріотом і соборником був покійний Михайло Млаковий.

К. Крупський

Всеамериканська конференція Учителів Українознавства

Резолюції

Всеамериканська конференція Учителів Шкіл Українознавства Америки, що відбулася в днях 18-20 червня ц. р. в Елленвіллі, Н. Й., на оселі СУМА схвалила такі резолюції:

1. Конференція вітає Владик наших Церков та прохає і надалі непохитно стояти на сторожі оборони української мови, головно в той час, коли політика окупантів українських земель продовжує дію горезвісного „Емського указу".

2. Конференція висловлює щиру подяку всім тим Установам та Організаціям, що словом чи письмом вітали Конференцію.

3. Конференція відзначає, що Учителі Шкіл Українознавства в системі Шкільної Ради є свідомі своїх завдань і обов'язків за навчання і виховання українських дітей на повновартісних і національно-свідомих членів нашого суспільства. Відповідальність тим більша, бо на рідних землях окупант старається затроїти молоді серця брехнею, і там учителі не мають змоги цьому протиставитися.

4. Затиск українського слова, нищення української культури та переслідування й арешти українських культурних діячів шаліють в сучасній Україні. У століття ганебного „Емського указу" — безоглядного нищення української мови, культури й народу, —

5. Конференція стверджує, що:

а) Одним із найосновніших завдань українців на нових місцях поселення — це збереження і розвиток українського шкільництва від садочків аж до університетів, тому що неукраїнська школа правдивого зрозуміння і любови до України не навчить. Підготовчі кляси (дошкілля) — це одна з підстав нашого шкільництва; тому Конференція апелює до Управ шкіл, Учителів та Батьківських комітетів звернути особливу увагу на організацію цих кляс. Конечно потрібно вести освідомлюючу працю, головно серед молодих батьків. Приєднання якнайбільшого числа дітей до передшкілля — це необхідність, зокрема — приєднання англомовних дітей.

б) Усі централі крайові і місцеві організації та установи, як і вся українська спільнота має обов'язок морально і матеріяльно піддержувати українське шкільництво.

6. Щоб забезпечити задовільний розвиток українського шкільництва — Конференція домагається:

а) Процентового збільшення — у відношенні до інших видатків — бюджету УККА для виховно-навчальних потреб Шкільної Ради та точного виплачування схвалених сум.

б) Створити окремий шкільний фонд і тим уможливити довгореченцеве плянування в ділянці шкільництва, як також і його розвитку. В цій акції повинні бути активними Батьківські комітети, Спонзори шкіл і Централя опікунів.

в) Делегати, а головно вчителі на XII Конгрес УККА повинні докласти всіх зусиль, щоб на Конгресі справам шкільництва присвятити окремі сесії, та щоб Конгрес виніс конкретні рішення для забезпечення розвитку і фінансової бази нашого шкільництва.

7. Шкільна Рада повинна якнайскоріше züктивізувати всі референтури і комісії, як також поліпшити зв'язок з тереном.

8. Шкільна Рада спільно з Управами шкіл повинні поробити всі можливі заходи, щоб усі школи одержали відповідну акредитацію.

9. Директори Шкіл Українознавства мусять виконувати усі зарядження Шкільної Ради в приписаному часі та поліпшити звітування.

10. Заложити при Шкільній Раді обмінний банк научних матеріялів та посібників. Подавати вчителям до відома про ті матеріяли в бюлетені „Рідна Школа" чи в обіжниках.

11. Конференція зобов'язує усіх розповсюдити бюлетень „Рідна Школа" та надсилати дописи до редакції. Цим бюлетень стане джерелом інформації про наші школи.

12. Конференція одобрює і пропонує вживати в шкільному році 1976-77 новоопрацьовані проєкти програм навчання. Для їх поліпшення мусить бути додана бібліографія до поодиноких предметів. Інспектори, директори шкіл і вчителі повинні прислати свої завваги відносно програм до Шкільної Ради не пізніше 30-го липня 1976 р.

13. Конференція пропонує прийняти назву Щкіл Українознавства в англійській мові в такій формі:

School of Ukrainian Studies.

14. Для покращання педагогічних кваліфікацій Конференція поручає використовувати курси на УВУ. Шкільна Рада і УККА повинні допомагати молодим учителям у здійсненні їхнього дошколу.

15. Шкільна Рада повинна видати якнайскоріше директиви відносно навчальних підручників на 1976-77 шк. рік. Директори шкіл зобов'язані подбати, щоб ці підручники, як і інші матеріяли були можливі до набуття на початку навчального року.

16. Конференція пропонує переводити вписи до Шкіл Українознавства по закінченні шкільного року, а не відкладати на початок чергового навчального року.

17. Конференція закликає всі школи, які є поза системою Шкільної Ради, до тіснішої співпраці.

Для успішного використання кваліфікованих сил і фінансових ресурсів, школи повинні лучитися, а не продовжувати існувати роздрібнено.

18. Пропонується, щоб чергова конференція працювала системою окремих засідань (панелів).

Нова праця Б. Левицького

В Німеччині в Штутгарті надруковано нову працю відомого українського вченого Бориса Левицького — „Сучасна совєтська політика відпруження". Вона має 266 сторінок.

Автор подає детальні пояснення совєтської політики т. з. детанту, та з якої причини він існує. На думку автора, Москва цим шляхом надіється уникнути атомової війни, до цього її заставляє також недостача економічних ресурсів для дальшої розбудови господарства, а головно у неї — це пошукування дорогою детанту політичної стабільности і створення кращих взаємин, корисних совєтам та т. з. соціялізмові їхнього стандарту.

Американський відомий квартальник — „Форейн аферс" в книжці за липень ц. р. на стр. 843 зареєстрував працю Б. Левицького та оцінив її так, як ми вище навели.

Борис Левицький користується в Німеччині значним авторитетом, і це не перша його праця, яка звертає на себе увагу людей, зацікавлених вивчати совєтську політику та її напрямні. З цієї нагоди можна ще підкреслити, що в журналі „Ост Юроп", що виходить в Мюнхені, досить багато уваги приділюється питанням Сходу Европи та зокрема Совєтському Союзові. Цей поважний журнал редагує д-р К. Мейнард, колишній дорадник канцлера Аденауера. Д-р Мейнарт перед війною був лектором в Гавайському університеті, а опісля в Шанхаї редагував місячник англійською мовою, присвячений питанням Тихого океану, та зокрема положенню Совєтського Союзу. Він — автор кількох праць, в тому числі — „Пекін і Москва", яка мала в свій час добру оцінку в Америці.

І. С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1976 р.

КЛІВЕЛЕНД, Огайо. Збори В-ва св. В. Великого 364-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Діви Марії при Kinsman Rd. — Оля Вик, рек. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці 36 Відд. о год. 2-ій по пол. в приміщенні Ук.-Амер. Клюбу при 292 Гадсон Аве. Проситься чл. прибути та вирівняти належні вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

ТАРЗАН. Ч. 7504. В місії

Як ми вже все одно дійшли аж сюди, то зайдім в місію та плвітаймось...
Він забіг в ту кімнату!
Здорова була, Леді!.. Я думав, що ти загубилась...
Ого! Ми зробили одну помилку... „Він" — це справді „вона"...
Простіть, що ввійшли без запрошення — але вона завела нас сюди!
Моя вірна Леді пішла шукати для мене помочі... Я був тяжко хворий!